

Рис. 4. Грамматична інтелект-карта «Conditional Type 3»

з практики англійської граматики засвідчують високу ефективність візуальних засобів навчання у вищій школі. Вони розвивають системне мислення студентів, розвивають їхню креативність і дають змогу глибоко засвоювати навчальний матеріал та використовувати його як у навчальному процесі у вищому навчальному закладі, так і під час проходження шкільної практики.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лаврентьев Г.В., Лаврентьева Н.Б., Неудахина Н.А. Инновационные обучающие технологии в профессиональной подготовке специалистов (часть 2). Глава 8. Технология визуализации учебной информации. – Режим доступа: http://www2.asu.ru/cppkp/index.files/ucheb.files /innov/Part2/ch8/glava_8_2.html
2. Магалашвили В.В., Бодров В.Н. // Educational Technology & Society No. 11(1), 2008. - P. 420-433.
3. Рапуто А.Г. Визуализация как неотъемлемая составляющая процесса обучения преподавателей. - Режим доступа:
4. <http://econf.rae.ru/pdf/2010/03/7fe1f8abaa.pdf>
5. Салмина Н.Г. Знак и символ в обучении. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1988. – 288 с.
6. Burkhard R.M., Eppler M.J. Knowledge visualization. Towards a new discipline and fields of its application. – Режим доступа: <http://www.bul.unisi.ch/cerca/bul/pubblicazioni/com/pdf/wpca0402.pdf>

Миськів С.

Науковий керівник – доц. Сорока П. І.

ДУХОВНИЙ ДИСКУРС В «КАНЦОНЬЄРЕ» ПЕТРАРКИ

Сльозою, благанням, любов'ю... будь-яке можна торкнутися із серцець.

Ф.Петрарка

З ім'ям Франческо Петрарки пов'язана не лише поява нової європейської поезії, а й філософсько-естетична течія, що отримала назву епохи петраркізму та ґрунтувалася на принципах гуманізму, доброзичливості у ставленні до людей і природи, зверненні до класичного мистецтва з його оспівуванням краси і гармонії. Її засади та принципи чітко висловлені митцем у «Листі до нащадків», який дає змогу судити як в цілому про особистість поета (його зовнішність, внутрішній світ, умонастрої, спосіб життя), так і про петраркізм.

Петрарка дотримувався поміркованого способу життя: «Від усіляких спокус я завжди тримався далі не тільки тому, що вони шкідливі самі по собі і не узгоджувані зі скромністю, але й тому, що ворожі життю розміреному та спокійному». Він якось зізнавався, що «в юності страждав жагучим, але єдиним і пристойним коханням...»

Головною книгою Петрарки стала «Канцоньєре».

Предметом висвітлення статті є поетична особливість збірки Ф. Петрарки «Канцоньєре».

Об'єктом аналізу стала збірка «Канцоньєре»

Мета статті полягає в тому, щоб дослідити

- передумови написання збірки

- духовний дискурс в «Канцоньєре»

Наукову новизну роботи вбачаємо в спробі вивчення творчого доробку генія в у зв'язку докладнішим вивченням поетичних особливостей його ліричної спадщини.

Дискурс – це будь-який акт комунікації (просто, мова, книга, дискусія) плюс особистості і погляди беруть участь у комунікації (автор, читач, слухач, співрозмовник) плюс соціокультурний контекст.

Головна тема «Канцоньєре» – любов поета до Лаури: їй і присвячена більшість віршів. При написанні їх Петрарка використав досвід любовної лірики своїх попередників – поезії трубадурів, італійської лірики поетів «солодкого нового стилю», Данте.

На ґрунті традиції він створив поезію нового типу, заклавши основи розвитку гуманістичної лірики. Як ніхто з його попередників, він наблизився до реального земного життя людини. [1]

«Канцоньєре» (Книга пісень) – збірка віршів італійською мовою, справа всього творчого життя поета. Працю над нею він розпочав ще в 30-ті роки, а закінчив незадовго до смерті.

Налічується дев'ять редакцій збірки, здійснених у різні роки. Перша редакція (1336 - 1338) містила всього 25 віршів, дев'ята – остаточна й найповніша (1373 - 1374) відкривається вступним сонетом і містить 365 віршів (скільки днів у році) різних ліричних жанрів: 317 сонетів, 29 канцон, а також секстини, балади, мадригали. Поет поділив збірку на дві частини: перша – «На життя мадонни Лаури», друга (починається з ССІХІV канцони) – «На смерть мадонни Лаури».

Поштовхом до написання віршів стало кохання до жінки, яку 23-річний поет побачив 6 квітня 1327 р. у церкві святої Клари в Авіньйоні. Він закохався у неї з першого погляду і зберіг це почуття на все життя залишався. 10 років після смерті Лаури (1348) він писав для неї ліричні вірші.

Лаура була реальною особою, але поет так беріг честь жінки, що ніхто нічого про неї не знав. Її ім'я перегукується зі словами «лавр» – символом поетичної слави – та «лаура» – подих вітерця, легіт.

Збірка має дві частини: «На життя мадонни Лаури» та «На смерть мадонни Лаури». Смерть розділила життя поета навпіл: період щастя попри всі страждання та період смутку і туги.

Помітне прагнення Петрарки подолати складний алегоризм поезій нового солодкого стилю. Обійтись зовсім без алегоризму поет не може, але використовує його здебільшого як поетичний прийом.

По-новому зображено в «Канцоньєре» жіночий образ і кохання. Хоча Лаура безмірно ідеалізується, згідно з попередньою традицією, вона постає вже як жива жінка з реальними, земними рисами. Уяву поета найбільше хвилює її зовнішній вигляд, її краса. Все це надає кохання поета відтінку вираженої чуттєвості.

Ще виразніше новаторський характер поезій «Канцоньєре» проявляється в зображенні ліричного героя, якому належить центральне місце в збірці. О. Веселовський влучно називає «Канцоньєре» ліричною сповіддю Петрарки.

Основу змісту збірки становить напружений інтерес поета до своєї особистості, до власного внутрішнього світу, сповненого протиріч.

Поет страждає від незгод між розумом і почуттям, ідеальним платонізмом і чуттєвим коханням; земне існування здається йому суетним, і водночас він усвідомлює неможливість подолати реальні земні пристрасті.

Поет, заглиблений в аналіз свого внутрішнього світу, уважно прислухається до своїх почуттів, роздумує над їхньою суперечливістю. Не раз він замислюється над незбагненою складністю внутрішніх рухів людської душі, наприклад у 132-му сонеті.

Як не любов, то що ж це бути може?

А як любов, то що ж таке вона?
 Добро? - Та ж в ній скорбота нищівна.
 Зло? - Але ж муки ці солодкі, Боже!
 Горіти хочу? - Бідкатись не гоже.
 Не хочу? - То даремна скарг луна.
 Живлюща смерте, втіхо навісна!
 Хто твій тягар здолати допоможе?
 Чужій чи власній волі я служу?
 Неначе в просторінь морську безкраю
 В човні хисткому рушив без керма;
 Про мудрість тут і думати дарма,-
 Чого я хочу - й сам уже не знаю;
 Палаю взимку, в спеку весь дрижу.

(Переклад Д. Паламарчука)

«Канцоньєре» містить не тільки любовну лірику – це перша в літературі різноманітна лірична збірка. Крім любовних поезій, до неї входять вірші на теми політичні та моральні, є вірші, в яких оспівуються дружба і природа, передаються філософські й естетичні роздуми. В кількох сонетах (136, 137, 138) [3] поет нещадно викриває пороки папського двору. Наприклад, сонет 136-й є гнівним засудженням папської курії в Авіньйоні:

Хай спопелить тебе господній гнів,
 Лукавий граде нищих фарисеїв!
 На ріки й жолуді країни всеї
 Ти чинш наклав і грабиш бідняків.
 Ти - зрад кубло, павук, який оплів
 Весь світ тенетами олжі своєї,
 Ти раб вина і похоті, що з неї
 Собі кумира сотворить посмів.

(Переклад Д. Паламарчука)

Одним із кращих віршів збірки є патріотична канцона «Італія моя», в якій Петрарка виступає від імені Італії як вітчизни, виражає любов до неї, почуття глибокої відданості.

Хіба не тут я зводився на ноги?
 Колискою була мені
 Хіба не ця країна, серцю мила?
 Благословенна мати, день при дні
 Молюся я на кого?
 В чийй землі батьків моїх могили?

Доля батьківщини тривожить Петрарку, він вболіває над її злигоднями, засуджує феодалних князів за міжусобні війни, за те, що допустили в країну найманців:

О ви, з лихої долі верховоди
 У цьому гождому краю,
 Який безжально ладні розчавити,
 Навіщо меч чужинський в цім раю?
 Навіщо землі й води
 Взялися кров'ю варвари багрити?

Петрарка закликає до єдності та миру. На служіння цій великій справі він і благословляє свою пісню:

Прошу, моя канцоно,
 Розважливо і лагідно лунай,
 Бо йти тобі на можновладні люди,
 У кого повні груди
 Пихи, омани й гордощів украй.
 Їм правда - завжди ворог. Знай,
 Ти знайдеш відгук і прихильність щиру
 Лиш в колі обранців тіснім.
 «Чи чуєте? - скажи ти їм,-

«Я йду й волаю: Миру! Миру! Миру!»

(Переклад Д. Паламарчука)

У віршах різної тематики в «Канцоньєре» вимальовується образ нової людини з її складним [4] внутрішнім світом.

Вона ще вагається, не легко розстається з християнсько-аскетичною мораллю середньовіччя, в неї ще остаточно не сформувалася нова система найвищих моральних цінностей, але вона вже цілком пов'язана з життям, з його земними радощами і болями.

Петрарка наполегливо і продумано створював власний індивідуальний стиль. Він володів великим даром слова і вірив у силу художньої мови. Безперервно працюючи над удосконаленням своїх поезій, він постійно переробляв їх, змінював, прагнучи художньої довершеності.

А ще домагався краси форми, відточеності вірша, вишуканої образності. Петрарка надав сонету класичної викінченості, і став високим взірцем для наслідування у жанровій формі і ліричній мові для багатьох поетів. Його наслідування породило в європейській поезії цілу течію петраркізму. Впливом петрарківського сонету позначена творчість найвидатніших поетів Франції, Іспанії, Англії, а також слов'янських країн епохи Відродження.

Висновки. Явище Петрарки величезне. Воно не охоплюється навіть найвищим визнанням його власних літературних заслуг. Особистість, поет, мислитель, суспільний діяч – у ньому нероздільні. Ось уже більше шестисот років людство шанує великого італійця насамперед за те, що він, мабуть, як ніхто інший, сприяв настанню нової епохи відкриття світу і людини, яка називається Відродженням.

По-новому зображено в «Канцоньєре» жіночий образ і кохання. Хоча Лаура безмірно ідеалізується, згідно з попередньою традицією, вона постає вже як жива жінка з реальними, земними рисами.

Ще виразніше новаторський характер поезій «Канцоньєре» проявляється в зображенні ліричного героя, якому належить центральне місце в збірці. За визначенням критиків «Канцоньєре» – лірична сповідь Петрарки.

«Канцоньєре» містить не тільки любовну лірику – це перша в літературі різноманітна лірична збірка. Крім любовних поезій, до неї входять вірші на теми політичні та моральні, є вірші, в яких оспівуються дружба і природа, передаються філософські й естетичні роздуми.

ЛІТЕРАТУРА

1. Борецький Мирон. Франческо Петрарка (1304-1374) / Борецький Мирон // Тема. – 2002.– 3. – С.11-22.
2. Бутромеев, Владимир Петрович. Великие и знаменитые: Средние века и эпоха Возрождения: Энцикл. для детей. – М.: Деконт: Алкиона, 1995. – 303 с.: іл. – (Детский плутарх).
3. Буряк Світлана. Батько європейської лірики / Буряк Світлана // Зарубіжна література. – 2004.– 2, січ. – С.7-14.
4. Кузьменко В.І. Вічна загадка любові: Матеріали до уроку за "Книгою пісень" Ф.Петрарки та його епістолярними творами. 8 кл. / В. І. Кузьменко // Всесвітня література в середніх навчальних закладах України. – 1999.– 3. – С.15-16.
5. Томашевский, Н. Петрарка и его "Книга песен" / Н. Томашевский // Петрарка Ф. Лирика. – М., 1980. – С.5-16.

Мілянська К.

Науковий керівник – доц. Косович О. В.

СИНТАКСИЧНА НОМІНАЦІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ В ГАСТРОНОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Дана стаття присвячена проблемі утворення та продуктивності гастрономічних словосполучень на матеріалі французької та української мов. У даному дослідженні визначається поняття та характеристика термінологічного словосполучення, пропонується обґрунтоване підтвердження високої продуктивності термінотворчих моделей дво- і